Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

6. března 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Vlastní zdroje Evropské unie – Ochrana finančních zájmů Unie – Nařízení (EU) č. 1299/2013 – Zvláštní ustanovení týkající se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce – Článek 27 – Vymáhání částek, které byly vyplaceny v důsledku nesrovnalosti, od hlavního příjemce – Prováděcí nařízení (EU) č. 447/2014 – Nástroj předvstupní pomoci (NPP II) – Zvláštní prováděcí pravidla – Články 40 a 46 – Finanční oprava v případě nesrovnalosti – Rozhodnutí o finanční opravě adresované jinému příjemci, než je hlavní příjemce – Právo hlavního příjemce účastnit se správních a soudních řízení týkajících se tohoto rozhodnutí – Články 41 a 47 Listiny základních práv Evropské unie“

Ve věci C-620/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Správního soudu Sofijské oblasti (Administrativen sad Sofia-oblast, Bulharsko) ze dne 21. září 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 6. října 2023, v řízení

„NOV ŽIVOT 1919“ NCh

proti

Rakovoditel na Upravljavaštia organ na programata za transgranično satrudničestvo INTERREG-IPP,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení: N. Jääskinen, předseda devátého senátu vykonávající funkci předsedy osmého senátu, M. Gavalec (zpravodaj) a J. Passer, soudci,

generální advokátka: T. Ćapeta,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Evropskou komisi: D. Drambozova, C. Ehrbar a J. Hradil, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: bulharština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 40 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 447/2014 ze dne 2. května 2014 o zvláštních prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP II) (Úř. věst. 2014, L 132, s. 32), jakož i článků 41 a 47 Listiny základních práv Evropské unie.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi „NOV ŽIVOT 1919“ NCh a vedoucím řídicího orgánu programu přeshraniční spolupráce INTERREG-NPP (Rakovoditel na Upravljavaštia organ na programata za transgranično satrudničestvo INTERREG IPP, Bulharsko) (dále jen „řídicí orgán“) ve věci rozhodnutí, v němž tento orgán nařídil finanční opravu v důsledku nesrovnalosti zjištěné při provádění projektu financovaného z fondů Evropské unie.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení (EU) č. 1299/2013

3 V článku 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce (Úř. věst. 2013, L 347, s. 259), nadepsaném „Rozpočtové závazky, platby a zpětně získávané prostředky“, je stanoveno:

„[…]

„2. Řídicí orgán zajistí, aby každou částku vyplacenou v důsledku nesrovnalosti hlavní nebo jediný příjemce vrátil. Příjemci splatí hlavnímu příjemci veškeré neoprávněně vyplacené částky.

3. Jestliže se hlavnímu příjemci nepodaří zajistit splacení od ostatních příjemců nebo jestliže se řídicímu orgánu nepodaří zajistit splacení od hlavního či jediného příjemce, nahradí členský stát nebo třetí země, na jejímž území se dotčený příjemce nachází nebo v případě [evropského seskupení pro územní spolupráci] je zaregistrován, řídicímu orgánu jakoukoliv částku neoprávněně vyplacenou uvedenému příjemci. Řídicí orgán odpovídá za vrácení dotčených částek do souhrnného rozpočtu Unie v souladu s rozdělením závazků mezi zúčastněnými členskými státy, jak je stanoveno v programu spolupráce.“

Nařízení (EU) č. 1303/2013

4 V bodě 65 odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj

venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 320 a oprava Úř. věst. 2016, L 200, s. 140), je uvedeno:

„Členské státy by měly přijmout přiměřená opatření, aby zajistily řádné nastavení a fungování svých systémů řízení a kontroly, a tím poskytly jistotu, pokud jde o zákonné a řádné využívání [evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen ‚fondů ESI')]. […]“

5 V článku 2 bodě 36 tohoto nařízení je stanoveno:

„Pro účely tohoto nařízení:

[…]

36) ‚nesrovnalostí' jakékoli porušení ustanovení unijního nebo vnitrostátního právního předpisu týkajícího se jeho uplatňování, které vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu zapojeného do provádění fondů ESI, a v důsledku jehož je nebo by mohl být poškozen rozpočet Unie tím, že by byl z rozpočtu Unie uhrazen neoprávněný výdaj.“

6 V článku 143 uvedeného nařízení, nadepsaném „Finanční opravy prováděné členskými státy“, je stanoveno:

„1. Za vyšetřování nesrovnalostí, provedení potřebných finančních oprav a vymáhání neoprávněně vyplacených částek zodpovídají v prvé řadě členské státy. V případě systémových nesrovnalostí rozšíří členský stát své vyšetřování na všechny operace, které by mohly být dotčeny.

2. Členské státy provádějí finanční opravy potřebné v souvislosti s jednotlivými nebo systémovými nesrovnalostmi zjištěnými u operací nebo operačních programů. Finanční opravy spočívají ve zrušení celého příspěvku na operaci nebo operační program z veřejných zdrojů nebo jeho části. Členský stát zohlední povahu a závažnost nesrovnalostí a finanční ztrátu, která fondům nebo [Evropskému námořnímu a rybářskému fondu (ENRF)] vznikla, a uplatní přiměřenou opravu. Finanční opravy se zaznamenají do účetní závěrky za účetní rok, ve kterém se o zrušení rozhodlo.

[…]“

Prováděcí nařízení č. 447/2014

7 V článku 6 prováděcího nařízení č. 447/2014, nadepsaném „Rozhodnutí o financování a dohody o financování“, je stanoveno:

„[…]

3. V dohodách o financování se stanoví mimo jiné podmínky, za jakých je pomoc z [nástroje předvstupní pomoci II (NPP II)] řízena, včetně možných způsobů provádění, intenzity podpory, lhůt pro provedení, jakož i pravidel pro způsobilost výdajů. […]

4. Dohody o financování programů přeshraniční spolupráce podle hlavy VI kapitoly II mohou být podepsány rovněž členským státem, v němž má sídlo řídicí orgán příslušného programu. […]“

8 V hlavě VI tohoto prováděcího nařízení, nadepsané „Přeshraniční spolupráce“, je obsažena kapitola II, nadepsaná „Přeshraniční spolupráce mezi členskými státy a příjemci NPP II“, jejíž součástí je článek 33 uvedeného prováděcího nařízení, v němž je stanoveno:

„1. Pro členský stát, který se účastní programu přeshraniční spolupráce v rámci této kapitoly, zejména pokud je v tomto členském státě sídlo řídicího orgánu, platí pravidla použitelná v souladu s touto kapitolou pro cíl Evropská územní spolupráce podle nařízení [č. 1303/2013] a nařízení [č. 1299/2013]. Pokud tato pravidla odkazují na […] fondy [ESI] ve smyslu článku 1 nařízení [č. 1303/2013], má se za to, že se pro účely této kapitoly vztahují i na pomoc z NPP II.

2. Aniž by byly dotčeny odůvodněné odchylky stanovené v příslušné dohodě o financování, použijí se pro příjemce NPP II, kteří se účastní programu přeshraniční spolupráce v rámci této kapitoly, pravidla použitelná pro Evropskou územní spolupráci v souladu s touto kapitolou.“

9 V článku 40 téhož prováděcího nařízení, nadepsaném „Příjemci“, je stanoveno:

„1. Existují-li v programu přeshraniční spolupráce pro jednu operaci dva nebo více příjemců, určí všichni příjemci jednoho ze svých řad hlavním příjemcem.

2. Hlavní příjemce vykonává tyto úkoly:

a) stanoví ujednání s ostatními příjemci v dohodě, která obsahuje ustanovení, jež mimo jiné zaručují řádné finanční řízení finančních prostředků přidělených na operaci, včetně mechanismů pro navrácení neoprávněně vyplacených částek;

b) přebírá odpovědnost za zajištění uskutečnění celé operace;

c) zajistí, aby výdaje předkládané všemi příjemci vznikly při uskutečňování operace a odpovídaly činnostem dohodnutým mezi všemi příjemci a aby byly v souladu s dokumentem předloženým řídicím orgánem v souladu s odstavcem 6;

d) zajistí, aby výdaje předkládané ostatními příjemci byly ověřeny kontrolorem (kontrolory), pokud toto ověření neprovádí řídicí orgán podle čl. 23 odst. 1 nařízení [č. 1299/2013].

3. Není-li v ujednáních podle odst. 2 písm. a) stanoveno jinak, hlavní příjemce zajistí, aby ostatní příjemci obdrželi celkovou částku podpory z veřejných zdrojů co nejrychleji a v plné výši. Žádná částka se neodečítá ani nezadržuje a nejsou vymáhány žádné zvláštní poplatky či jiné poplatky s rovnocenným účinkem, které by snížily tyto částky určené ostatním příjemcům.

4. Hlavní nebo jediný příjemce má sídlo v zúčastněné zemi.

5. Bez ohledu na čl. 39 odst. 2 tohoto nařízení může evropské seskupení pro územní spolupráci zřízené podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 [ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) (Úř. věst. 2006, L 210, s. 19)] nebo jiný právní subjekt zřízený podle zákonů jedné ze zúčastněných zemí jako jediný příjemce požádat o operaci za předpokladu, že je tvořen orgány veřejné moci a subjekty alespoň ze dvou zúčastněných zemí.

6. Řídicí orgán poskytne hlavnímu nebo jedinému příjemci u každé operace dokument, který stanoví podmínky podpory operace, včetně zvláštních požadavků, jež se týkají produktů či služeb, které mají být v rámci operace dodány, finančního plánu a lhůty pro provedení.“

10 V článku 46 prováděcího nařízení č. 447/2014, nadepsaném „Finanční řízení, zrušení závazku, kontrola a schvalování účetních závěrek, uzavírání a finanční opravy“, je v odstavci 6 stanoveno:

„Pokud jde o finanční opravy a vymáhání neoprávněně vyplacených částek, použije se článek 85, čl. 122 odst. 2 a články 143 až 147 nařízení [č. 1303/2013]. Použije se rovněž čl. 27 odst. 2 a 3 nařízení [č. 1299/2013].“

Nařízení (ES, Euratom) 2018/1046

11 V článku 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. 2018, L 193, s. 1), nadepsaném „Střet zájmů“, bylo stanoveno:

„1. Účastníci finančních operací ve smyslu kapitoly 4 této hlavy a jiné osoby, včetně vnitrostátních orgánů na všech úrovních, podílející se na plnění rozpočtu v přímém, nepřímém a sdíleném řízení, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole, se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie. Přijmou rovněž vhodná opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů.

2. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance vnitrostátního orgánu přednese tento zaměstnanec svému přímému nadřízenému. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance, na něhož se vztahuje služební řád, přednese tento zaměstnanec příslušné pověřené schvalující osobě. Příslušný přímý nadřízený nebo pověřená schvalující osoba písemně potvrdí, zda střet zájmů existuje. Je-li zjištěn střet zájmů, zajistí orgán oprávněný ke jmenování nebo příslušný vnitrostátní orgán, aby dotčený zaměstnanec ukončil veškerou činnost v dané věci. Příslušná pověřená schvalující osoba nebo příslušný vnitrostátní orgán zajistí, aby byly učiněny veškeré další vhodné kroky v souladu s platným právem.

3. Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.“

Bulharské právo

12 V článku 70 zákona o správě prostředků z evropských fondů se sdíleným řízením (Zakon za upravlenie na sredstvata ot evropejskite fondove pri spodeleno upravlenie, DV č. 101 ze dne 22. prosince 2015), ve znění použitelném na spor v původním řízení, je stanoveno:

„Finanční podpora z evropských fondů se sdíleným řízením může být zcela nebo zčásti zrušena provedením finanční opravy z těchto důvodů:

1. pokud u příjemce nastane střet zájmů ve smyslu článku 61 nařízení [2018/1046];

[…]“

13 V článku 73 odst. 1 uvedeného zákona je stanoveno:

„Finanční oprava se stanoví, pokud jde o základ a výši, odůvodněným rozhodnutím vedoucího řídícího orgánu, který projekt schválil.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 Dne 4. listopadu 2020 byla uzavřena smlouva o subvenci mezi řídicím orgánem a obcí Babušnica (Opština Babušnica, Srbsko), která byla podle uvedené smlouvy určena hlavním partnerem. Předmětem této smlouvy bylo poskytnutí subvence řídicím orgánem na provádění projektu „Přeshraniční kulturní síť pro společnou budoucnost“ financovaného v rámci programu přeshraniční spolupráce INTERREG NPP Bulharsko–Srbsko 2014–2020 v rámci NPP II.

15 Obec Babušnica získala jakožto hlavní partner v souladu s článkem 1 uvedené smlouvy dotčené financování a převzala odpovědnost za provádění tohoto projektu. V této souvislosti nesla vůči řídicímu orgánu odpovědnost za všechny nesrovnalosti, včetně těch, jichž se dopustili partneři, jakož i za vrácení všech částek dlužných tomuto orgánu v případě nesrovnalosti.

16 NOV ŽIVOT 1919 má podle uvedeného projektu postavení partnera.

17 Dne 27. dubna 2021 uzavřel NOV ŽIVOT 1919 smlouvu o poskytování služeb v rámci provádění uvedeného projektu s poskytovatelem služeb „Centar za profesionalno obučenie i orientirane“ EOOD.

18 V návaznosti na oznámení o podezření na nesrovnalost řídicí orgán konstatoval existenci střetu zájmů ve smyslu článku 61 nařízení 2018/1046 mezi osobou, kterou NOV ŽIVOT 1919 jmenoval jako koordinátora dotčeného projektu, a osobou spojenou s tímto poskytovatelem služeb.

19 Vzhledem k tomu, že řídicí orgán kvalifikoval tento střet zájmů jako „nesrovnalost“ ve smyslu čl. 2 bodu 36 nařízení č. 1303/2013, vedoucí tohoto orgánu rozhodnutím ze dne 20. dubna 2023 (dále jen „rozhodnutí o finanční opravě ze dne 20. dubna 2023“) nařídil finanční opravu k tíži NOV ŽIVOT 1919 ve výši 100 % způsobilých výdajů financovaných z fondů ESI na základě smlouvy o poskytování služeb uvedené v bodě 17 tohoto rozsudku.

20 NOV ŽIVOT 1919 podal proti tomuto rozhodnutí žalobu ke Správnímu soudu Sofijské oblasti, Bulharsko (Administrativen sad Sofia-oblast), který je předkládajícím soudem, a zpochybňuje existenci uvedeného střetu zájmů.

21 Předkládající soud uvádí, že podle vnitrostátní judikatury má dotčený řídicí orgán pravomoc konstatovat nesrovnalost, které se dopustili příjemci usazení na území Bulharské republiky, a tudíž nařídit finanční opravu, jako tomu bylo v projednávaném případě. Tato pravomoc se vztahuje jak na případy nesrovnalosti, kterých se dopustil hlavní příjemce resp. vedoucí partner, tak na případy nesrovnalosti, kterých se dopustil jiný příjemce či partner než tento hlavní příjemce resp. vedoucí partner. Uvedená pravomoc je však územně omezena, neboť vyžaduje, aby byl původce nesrovnalosti usazen na území Bulharské republiky.

22 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že ve sporu, který mu byl předložen, se vedoucí partner, kterému nebylo určeno rozhodnutí o finanční opravě ze dne 20. dubna 2023, neúčastnil správního řízení o stanovení této finanční opravy ani soudního řízení, v němž bylo rozhodováno o zrušení této finanční opravy, z důvodu, že je usazen na území Republiky Srbsko.

23 Vzhledem k tomu, že tento vedoucí partner převzal odpovědnost za provádění celého dotčeného projektu, a to i za nesrovnalostí, jichž se dopustili partneři smlouvy o subvenci zmíněné v bodě 14 tohoto rozsudku, je podle předkládajícího soudu bezprostředně dotčen rozhodnutím o finanční opravě ze dne 20. dubna 2023. K vyřešení tohoto sporu je tudíž třeba určit, zda by adresátem uvedeného rozhodnutí měl být vedoucí partner, a případně, zda mu mělo být zaručeno právo účastnit se správního řízení, které vedlo k přijetí uvedeného rozhodnutí, a soudního řízení, v němž je rozhodováno o jeho zrušení.

24 Za těchto podmínek se Správní soud Sofijské oblasti (Administrativen sad Sofia-oblast) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Nebrání článek 40 prováděcího nařízení [č. 447/2014] v případech takové přeshraniční spolupráce mezi členským státem a příjemcem nástroje předvstupní pomoci (NPP II) v období 2014 až 2020, jako je přeshraniční spolupráce dotčená v původním řízení, tomu, aby byla uložena finanční oprava hospodářskému subjektu, který se měl údajně dopustit porušení, v jehož důsledku vznikla nesrovnalost, přestože není hlavním příjemcem, jenž převzal odpovědnost za provádění celé operace?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku: Zaručují v takových případech přeshraniční spolupráce články 41 a 47 [Listiny základních práv] hlavnímu příjemci právo účastnit se řízení o stanovení finanční opravy a soudního řízení, v němž je tento správní akt napaden, bez ohledu na to, kde se nachází místo jeho usazení a kde orgán, kterému podle daného programu přeshraniční spolupráce přísluší provedení finanční opravy, a umožňují uvedená ustanovení omezení formulovaná judikaturou vnitrostátních soudů v původním řízení, která zužují tyto možnosti účastnit se řízení?“

K předběžným otázkám

K první otázce

25 Předně je třeba uvést, že předkládající soud v první otázce výslovně zmínil článek 40 prováděcího nařízení č. 447/2014. Tento článek je obsažen v kapitole II, nadepsané „Přeshraniční spolupráce mezi členskými státy a příjemci NPP II“, v hlavě VI tohoto prováděcího nařízení, nadepsané „Přeshraniční spolupráce“. V této kapitole je obsažen článek 46 téhož prováděcího nařízení,

nadepsaný „Finanční řízení, zrušení závazku, kontrola a schvalování účetních závěrek, uzavírání a finanční opravy“, v jehož odstavci 6 druhé větě je mimo jiné stanoveno, že se použije rovněž čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1299/2013.

26 Je tedy třeba mít za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda ustanovení článku 40 a čl. 46 odst. 6 prováděcího nařízení č. 447/2014 ve spojení s čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1299/2013 mají být vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby řídicí orgán usazený v členském státě, který se účastní programu přeshraniční spolupráce v rámci NPP II, vydal rozhodnutí o finanční opravě, které je adresováno výlučně hospodářskému subjektu, který se dopustil nesrovnalosti ve smyslu čl. 2 bodu 36 nařízení č. 1303/2013, přestože byl v rámci tohoto programu určen hlavní příjemce, který nese odpovědnost za provádění celé dotčené operace včetně vrácení všech neoprávněně vyplacených částek, jenž však není v tomto členském státě usazen.

27 Úvodem je třeba připomenout, že podle čl. 2 bodu 36 nařízení č. 1303/2013 se nesrovnalostí ve smyslu tohoto ustanovení rozumí jakékoli porušení ustanovení unijního nebo vnitrostátního právního předpisu týkajícího se jeho uplatňování, které vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu zapojeného do provádění fondů ESI, a v jehož důsledku je nebo by mohl být poškozen rozpočet Unie tím, že by byl z rozpočtu Unie uhrazen neoprávněný výdaj.

28 Mimoto v čl. 143 odst. 1 uvedeného nařízení, jenž je použitelný v souladu s čl. 46 odst. 6 první větou prováděcího nařízení č. 447/2014, je zejména stanoveno, že za vyšetřování nesrovnalostí, provedení potřebných finančních oprav a vymáhání neoprávněně vyplacených částek zodpovídají v prvé řadě členské státy. Za tímto účelem, jak je stanoveno v odstavci 2 tohoto článku 143, provádějí členské státy finanční opravy potřebné v souvislosti s jednotlivými nebo systémovými nesrovnalostmi zjištěnými u operací nebo operačních programů.

29 Žádné ustanovení nařízení č. 1303/2013 však nestanoví pravidla týkající se definice adresátů aktu finanční opravy.

30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že povinnost vydat výhodu, která byla bezdůvodně získána nesrovnalostí, není sankcí, ale je pouhým důsledkem zjištění, že podmínky vyžadované pro získání výhody plynoucí z unijní právní úpravy nebyly splněny, čímž se získaná výhoda stala neoprávněnou (rozsudek ze dne 1. října 2020, Elme Messer Metalurgs, C-743/18, EU:C:2020:767, bod 64 a citovaná judikatura).

31 Z toho vyplývá, že vrácení výhody, která byla bezdůvodně získána v důsledku nesrovnalosti ve smyslu čl. 2 bodu 36 nařízení č. 1303/2013 nemusí být nutně požadováno od subjektu, který se takové nesrovnalosti dopustil.

32 Mimoto v článku 40 prováděcího nařízení č. 447/2014, nadepsaném „Příjemci“, je v odstavci 1 stanoveno, že existují-li v programu přeshraniční spolupráce pro jednu operaci dva nebo více příjemců, určí všichni příjemci jednoho ze svých řad hlavním příjemcem. Posledně uvedený hlavní příjemce přebírá podle tohoto čl. 40 odst. 2 písm. b) odpovědnost za zajištění uskutečnění celé operace. Podle uvedeného čl. 40 odst. 2 písm. c) mimoto hlavní příjemce zajistí, aby výdaje předkládané všemi příjemci vznikly při uskutečňování operace a odpovídaly činnostem dohodnutým mezi všemi příjemci a aby byly v souladu s dokumentem předloženým řídicím orgánem v souladu s čl. 40 odst. 6.

33 Podle posledně uvedeného ustanovení řídicí orgán poskytne hlavnímu nebo jedinému příjemci, splňuje-li posledně uvedený podmínky stanovené v čl. 40 odst. 5 uvedeného prováděcího nařízení, u každé operace dokument, který stanoví podmínky podpory operace, včetně zvláštních požadavků, jež se týkají produktů či služeb, které mají být v rámci operace dodány, finančního plánu a lhůty pro provedení.

34 Z toho vyplývá, že na rozdíl od ostatních příjemců podpory má hlavní příjemce zvláštní vztah s řídicím orgánem, neboť je jeho přímým partnerem.

35 Tento výklad je podpořen čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1299/2013, v němž je stanoveno, že řídicí orgán zajistí, aby každou částku vyplacenou v důsledku nesrovnalosti hlavní nebo jediný příjemce vrátil, a že příjemci splatí hlavnímu příjemci veškeré neoprávněně vyplacené částky.

36 Byl-li tedy v souladu s článkem 40 prováděcího nařízení č. 447/2014 určen hlavní příjemce, je řídicí orgán povinen vymáhat veškeré částky od něj, a nikoli od jiného příjemce.

37 V projednávané věci ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že obec Babušnica uzavřela s řídicím orgánem smlouvu o subvenci, že byla jmenována vedoucím partnerem a v tomto postavení nesla vůči řídícímu orgánu odpovědnost za všechny způsobené nesrovnalosti, jakož i za vrácení všech částek splatných tomuto orgánu v případě nesrovnalosti, zatímco dotčené nesrovnalosti se dopustil NOV ŽIVOT 1919, který má v rámci projektu „Přeshraniční kulturní síť pro společnou budoucnost“ postavení partnera.

38 S ohledem na finanční odpovědnost, kterou nese v souladu s čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1299/2013 hlavní příjemce a která spočívá ve vrácení všech neoprávněně vyplacených částek, jakož i na postavení takového příjemce, který je přímým partnerem dotčeného řídicího orgánu, je třeba konstatovat, že pokud se rozhodnutí o finanční opravě bezprostředně týká zájmů hlavního příjemce, musí mu být toto rozhodnutí adresováno.

39 V tomto ohledu okolnost uváděná předkládajícím soudem, že řídicí orgán nemá pravomoc uložit finanční opravu dotčenému hlavnímu příjemci, a sice obci Babušnica, nemůže tuto povinnost změnit.

40 Z výše uvedeného vyplývá, že na první otázku je třeba odpovědět tak, že ustanovení článku 40 a čl. 46 odst. 6 prováděcího nařízení č. 447/2014 ve spojení s čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1299/2013 musí být vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby řídicí orgán usazený v členském státě, který se účastní programu přeshraniční spolupráce v rámci NPP II, vydal rozhodnutí o finanční opravě, jehož adresátem je výlučně hospodářský subjekt, který se dopustil nesrovnalosti ve smyslu čl. 2 bodu 36 nařízení č. 1303/2013, přestože v rámci tohoto programu byl určen hlavní příjemce, který nese odpovědnost za provedení celé dotčené operace včetně vrácení všech neoprávněně vyplacených částek, jenž však není usazen v tomto členském státě.

Ke druhé otázce

41 Vzhledem k odpovědi na první otázku není důvodné odpovídat na druhou otázku.

K nákladům řízení

42 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

Ustanovení článku 40 a čl. 46 odst. 6 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 447/2014 ze dne 2. května 2014 o zvláštních prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 231/2014, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP II), ve spojení s čl. 27 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce,

musí být vykládána v tom smyslu, že

brání tomu, aby řídicí orgán usazený v členském státě, který se účastní programu přeshraniční spolupráce v rámci nástroje předvstupní pomoci (IPP II), vydal rozhodnutí o finanční opravě, jehož adresátem je výlučně hospodářský subjekt, který se dopustil nesrovnalosti ve smyslu čl. 2 bodu 36 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, přestože v rámci tohoto programu byl určen hlavní příjemce, který nese odpovědnost za provádění celé dotčené operace včetně vrácení všech neoprávněně vyplacených částek, jenž však není usazen v tomto členském státě.

Podpisy